

*Convenant Duurzame Gewasbescherming
Procesregisseur: J.G.M. Alders
Secretaris : P.J.M. van Boheemen*

*Postadres: Ministerie van LNV
Directie Landbouw
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Telefoon : 06 53 42 72 38*

Aan: de minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit,
mevrouw G. Verburg

PPG

CC: de minister van Milieu
mevrouw dr. J.M. Cramer

Datum: Den Haag, 21 maart 2007

Betreft: Implementatie Convenant
Duurzame Gewasbescherming

Geachte mevrouw Verburg,

Conform de afspraak in het Bestuurlijk Overleg van 15 januari jongstleden ontvangt u hierbij de notitie met begeleidende brief over de voortgang in 2006 bij de implementatie van het Convenant Duurzame Gewasbescherming.

Ik verzoek u de notitie met begeleidende brief in overleg met minister Cramer toe te zenden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Met vriendelijke groet,

Hans Alders

Procesregisseur Convenant
Duurzame Gewasbescherming

Convenant Duurzame Gewasbescherming
Procesregisseur: J.G.M. Alders
Secretaris : P.J.M. van Boheemen

Postadres: Ministerie van LNV
Directie Landbouw
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Telefoon : 06 53 42 72 38

Den Haag, 21 maart 2007

Betreft : Implementatie Convenant
Duurzame Gewasbescherming

Geachte heer/mevrouw,

Graag wil ik u in de vorm van de bijgevoegde notitie informeren over de voortgang in 2006 bij de implementatie van het Convenant Duurzame Gewasbescherming. Deze notitie is een vervolg op de rapportage die een jaar geleden is uitgebracht

Het Convenant is gericht op het realiseren van de bestaande milieukwaliteitsdoelen op een wijze die bedrijfseconomisch verantwoord is en de concurrentiepositie van de Nederlandse land- en tuinbouw niet onevenredig onder druk zet ten opzichte van de land- en tuinbouw in andere EU-landen. Als inspanningverplichting is aangegaan, dat in 2010 de milieubelasting met gewasbeschermingsmiddelen met 95% is gereduceerd ten opzichte van de situatie in 1998.

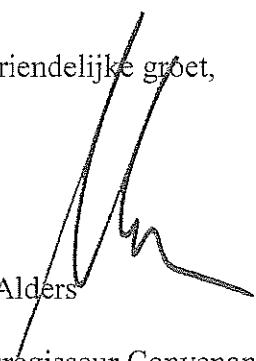
Vorig jaar gaf ik aan, dat bovenstaande ambitie mijns inziens haalbaar is. Uit de bijgevoegde rapportage komt naar voren, dat hiertoe in 2006 verdere stappen zijn gezet.

Aan het begin van dit jaar heeft het Milieu en Natuur Planbureau (MNP) een Tussentijdse Evaluatie van de Nota Duurzame Gewasbescherming uitgebracht. Daarbij stelde het MNP, dat inmiddels veel is bereikt, zoals het verlagen van de milieubelasting van het oppervlaktewater met 86%. Voor 2005 was voor dit aspect een reductie met 75% als tussendoel gesteld.

De convenantpartners ervaren de uitkomsten van de Tussentijdse Evaluatie als een stimulans voor het realiseren van de doelen voor 2010. Afsproken is de werkafspraken bij te stellen, voor zover de Tussentijdse Evaluatie daartoe aanleiding geeft. Dit sterkt mij in de opvatting, dat de doelstelling van het convenant haalbaar is.

Ik hoop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen het Convenant en uw betrokkenheid daarbij te hebben vergroot.

Met vriendelijke groet,

Hans Alders

Procesregisseur Convenant
Duurzame Gewasbescherming

Convenant Duurzame Gewasbescherming
Procesregisseur: J.G.M. Alders
Secretaris : P.J.M. van Boheemen

Postadres: Ministerie van LNV
Directie Landbouw
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Telefoon: 06 53 42 72 38

Voortgang in 2006 bij implementatie Convenant Duurzame Gewasbescherming

Inleiding

Het Convenant Duurzame Gewasbescherming is afgesloten in 2003 en kent de volgende deelnemers: Ministerie van LNV, Ministerie van VROM, LTO Nederland, Plantum NL, NEFYTO, AGRODIS, VEWIN en Unie van Waterschappen. Voor de implementatie van het Convenant is een zogenaamd Afsprakenkader opgesteld, dat oorspronkelijk 26 werkafspraken omvatte. In 2006 is het Afsprakenkader enigszins aangepast; hierop wordt onderstaand teruggekomen.

Deze notitie rapporteert over de voortgang in 2006 en is een vervolg op de rapportage die een jaar geleden aan de Tweede Kamer is aangeboden (TK 2005-2006, 27858, nr. 58).

De agenda voor 2007 is nog onderwerp van gesprek. Dit houdt verband met het feit, dat het Milieu en Natuur Planbureau (MNP) rond de jaarwisseling 2006/2007 een Tussentijdse Evaluatie van de Nota Duurzame Gewasbescherming heeft uitgebracht. De agenda voor 2007 wordt afhankelijk gesteld van deze evaluatie.

Alvorens de voortgang in 2006 te schetsen wordt eerst een overzicht gegeven van de hoofd- en subdoelstellingen van het convenant.

Convenantdoelstellingen

Hoofddoelstelling

De hoofddoelstelling omvat het bereiken van een duurzame gewasbescherming. Het gaat om een situatie, waarbij het beleid en het handelen van maatschappelijke organisaties en ketenpartijen is gericht op het realiseren van de bestaande milieukwaliteitsdoelen (waaronder als inspanningsverplichting een reductie met 95 % van de milieubelasting in 2010 t.o.v. 1998). Dit gebeurt op een wijze die bedrijfseconomisch verantwoord is en de concurrentiepositie van de Nederlandse land- en tuinbouw ten opzichte van de land- en tuinbouw in een aantal omringende EU-landen niet onevenredig onder druk zet.

Bij de concrete invulling van het lange termijn beleid zullen, naast de EU-Gewasbeschermingsrichtlijn (91/414) en de Thematische Strategie voor een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen uit het 6^e Milieuactieprogramma, ook de EU-Kaderrichtlijn Water en de EU-Residuenrichtlijnen uitgangspunt vormen.

Subdoelstellingen

- Boeken van milieuwinst door innovatie en verbetering van het management bij telers (bevorderen van geïntegreerde gewasbescherming).
- Boeken van milieuwinst door de consumptie van duurzame producten te bevorderen en de producenten van duurzame producten te belonen.
- Zorgen, dat de ontwikkeling naar een duurzame gewasbescherming in de land- en tuinbouw gepaard gaat met een effectief pakket aan middelen (met oog voor de concurrentiepositie van de land- en tuinbouw).
- Bevorderen middels handhaving, dat de aanpak (voor zover gereguleerd door de overheid) goed wordt nageleefd, alsmede bevorderen middels monitoring en verantwoording, dat de afspraken van partijen worden nagekomen en de resultaten zichtbaar worden gemaakt.
- Doen slagen van de gezamenlijke aanpak door stimuleren en communiceren.

Opmerkingen in algemene zin

Begin 2006 is uitvoering gegeven aan de motie Koopmans (TK, 30 300 XIV, nr. 38), waarin de regering werd verzocht de verplichtingen tot het bijhouden van een gewasbeschermingsplan en een logboek af te schaffen. Op advies van de convenantpartners heeft de minister van LNV aan de Tweede Kamer (TK, 27 858 en 30 300 XIV, nr. 55) bericht, dat hij afzag van het logboek en de voorgenomen teeltvoorschriften, maar het gewasbeschermingsplan (en de gebruiksregistratie) handhaafde. Ter vervanging van logboek en teeltvoorschriften is een alternatief pakket aangekondigd in de vorm van het versterkt inzetten op bewustwording, certificering en handhaving. Het Afsprakenkader van het Convenant Gewasbescherming is hierop aangepast.

In 2006 is gesproken over de gevolgen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Er is geconcludeerd, dat de uitkomsten van de normstelling bijzonder relevant zijn. De discussie gaf nog geen aanleiding tot het bijstellen van de werkafspraken. Daarnaast is vastgesteld, dat de aanpak binnen het project Schone Bronnen een belangrijke bijdrage kan leveren aan het oplossen van de knelpunten die in KRW-verband op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen worden signaleerd.

De nieuwe Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden die inmiddels door het parlement is aangenomen, vormt geen onderdeel van de convenantafspraken. Hetzelfde geldt voor de bijbehorende AMvB, waarvan de behandeling nog loopt. Over onderdelen in de wetgeving die ook in convenantverband spelen zoals de gebruiksregistratie, heeft overleg met de convenantpartners plaats gevonden.

De Europese Commissie heeft in 2006 voorstellen gepresenteerd voor een nieuwe Gewasbeschermingverordening en een Thematische Strategie Duurzaam Gebruik Gewasbeschermingsmiddelen. De convenantpartners zijn hierover door LNV en VROM geïnformeerd en hebben daarbij suggesties ter verbetering geleverd.

Subdoelstelling “boeken milieuwinst door innovatie en bevorderen geïntegreerde gewasbescherming”

In het kader van deze subdoelstelling lopen de volgende twee projecten:

- * het project “Schone bronnen”, dat is gericht op het opheffen van knelpunten in de drinkwatervoorziening en in de kwaliteit van het oppervlaktewater.
- * het project “Telen met toekomst”, dat is gericht op het opheffen van knelpunten in de kennis over geïntegreerde gewasbescherming

Het project “Schone Bronnen” is in 2006 uitgebreid met een tweede fase, waarin vijf nieuwe knelpunten worden aangepakt. Over het project “Telen met toekomst” is afgesproken, dat alle convenantpartners zich zullen inzetten voor het realiseren van een spilfunctie van dit project op het gebied van kennisontwikkeling en -doorstroming. Een nieuwe ontwikkeling is, dat het project “Telen met toekomst” zich nu ook richt op het bij elkaar brengen van de belangen die verschillende stakeholders bij bepaalde knelpunten hebben.

LTO is geadviseerd om voor enkele sectoren in het jaarplan 2007 meer aandacht te schenken aan de milieukundige knelpunten en daarbij de resultaten van de Tussentijdse Evaluatie van het MNP als opstap te gebruiken. Het jaarplan 2006 voor de sector Glastuinbouw is in dit opzicht als een goed voorbeeld aangemerkt.

Met betrekking tot de marktgestuurde certificering is gesignaleerd, dat de deelname bij de sectoren Bloembollenteelt, Boomteelt en Vaste Plantenteelt minder is dan beoogd. Voor deze sectoren zijn stimulansen nodig zoals een grotere vraag vanuit de markt en het invoeren van Toezicht op Controle. Voor beide punten lopen projecten zoals elders in deze notitie is vermeld.

Het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO) en LTO hebben in 2006 gewerkt aan het actualiseren en het beter toegankelijk maken van “best practices” op het gebied van geïntegreerde gewasbescherming. Dit project verkeert in een afrondende fase.

In convenantverband is in 2006 afgesproken om alle sectoren te verplichten tot een gebruiksregistratie. Over de vormgeving daarvan is overeenstemming bereikt. In 2006 is ook afgesproken de kwaliteit van de spuitlicentie-bijeenkomsten te verbeteren. Dit is in gang gezet.

LNV heeft in zogenaamde keukentafelgesprekken vastgesteld, dat ondernemers twijfelen aan nut en noodzaak van het gewasbeschermingsplan en het periodiek verlengen van de spuitlicentie. Anderzijds wordt de tijdsbesteding hieraan niet als groot ervaren. LNV heeft LTO uitgenodigd met de andere convenantpartners tot een meer bevredigende situatie te komen.

Nefyto heeft een verdere invulling gegeven aan haar project Product Stewardship, ondermeer door in de veiligheidsbladen voor de bedekte teelten zogenaamde “re-entry” adviezen op te nemen. Daarnaast is de ‘Product Stewardship Gedragscode’ vastgesteld; deze vervangt de

'Code voor de Aanprijzing van Gewasbeschermingsmiddelen' en de 'Product Stewardship Verklaring'. Nieuw is, dat een onafhankelijke toetsingscollege toeziet op de naleving van de code.

Agrodis is erin geslaagd al haar leden een RCS-certificering te laten behalen. Daarmede heeft zij haar convenantafpraak gerealiseerd. Agrodis benadert nu de niet-aangesloten handelaren met de oproep om zich ook te laten certificeren.

Verder heeft Agrodis een projectplan uitgewerkt, dat moet leiden tot een gestructureerde kennisdoorstroming op het gebied van geïntegreerde gewasbescherming. In de adviezen aan telers zal daardoor beter gebruik worden gemaakt van de kennis uit 'Telen met toekomst', 'Schone bronnen' en onderzoeksprogramma's van WUR. Het projectplan is ter medefinanciering aan LNV voorgelegd.

Subdoelstelling "boeken milieuwinst door bevorderen van consumeren en produceren van duurzame producten"

In oktober 2006 is de VWA gestart met het publiceren van controlegegevens met betrekking tot residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Daarmede is de betreffende convenantafpraak ingelost. Consumenten en ketenpartijen krijgen nu zicht op supermarkten en groothandels, waar groente en fruit niet aan de normen voldoen. Eerdere schakels in de keten zullen nu naar verwachting worden aangesproken op het voldoen aan residunormen.

Vorig jaar is gemeld, dat het bereiken van meer transparantie in de keten op basis van zelfregulering als een proces van lange adem wordt beschouwd. In dit kader zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Hetzelfde geldt ten aanzien van het inbouwen van financiële prikkels die leiden tot meer duurzaamheid op het gebied van gewasbescherming. Er wordt nog bekeken of aanknopingspunten zijn af te leiden uit de experimenten met financiële prikkels die zijn gericht op een betere productkwaliteit bij melk en vlees en op het verhogen van de aankopen aan biologische producten door de consument.

VROM is gestart met het verkennen van de mogelijkheden om overheden en bedrijfsleven beter te ondersteunen bij het inkopen en aanbieden van duurzaam geproduceerd groen (bomen, struiken en bollen). Daarbij wordt aangesloten op de uitwerking van de Toekomstagenda Milieu, waarin is opgenomen, dat in 2010 bij alle rijksinkopen en alle rijksinvesteringen duurzaamheid als een zwaarwegend criterium zal gelden. Voor lagere overheden wordt een bereik van 50% beoogd.

Er zal nog worden nagegaan in hoeverre de nieuwe LNV-strategie op het gebied van voedselveiligheid mogelijkheden biedt voor publieksvoorlichting op het gebied van duurzame gewasbescherming.

Subdoelstelling "beschikbaar houden van een effectief pakket aan middelen"

De herbeoordeling van de stoffen die vóór 1993 op de EU-markt waren, verloopt steeds sneller en zal met zich meebrengen, dat stoffen van de markt verdwijnen. Het behoud van een effectief middelenpakket kan daardoor verder onder druk komen. LNV heeft daarom een werkstructuur voorgesteld, waarbij onder leiding van het bedrijfsleven acute of dreigende gewasbeschermingproblemen worden geanalyseerd en, waar mogelijk, tijdig opgelost. Begin 2007 zal deze structuur verder vorm krijgen.

In 2006 is het tijdstip waarop vrijstellingen voor erkende knelpunten worden afgegeven, beter

afgestemd op de periode waarin de betreffende middelen worden gedistribueerd. Het aantal vrijstellingen dat voor het teeltseizoen 2007 is verleend, is gelijk aan dat voor 2006 (48 vrijstellingen).

Het Fonds Kleine Toepassingen is minder aangesproken dan de financiële ruimte toeliet. De land- en tuinbouw heeft haar financiële bijdrage voor 2006 nog niet volledig afgedragen. In 2007 zal een tussentijdse evaluatie van het Fonds plaatsvinden.

Het project Gewasbeschermingsmiddelen van Natuurlijke Oorsprong Effectief Gebruiken(GENOEK) krijgt een uitloop in 2007, waardoor het mogelijk wordt om de beoogde resultaten alsnog te halen.

Het project TRUSTEE dat zich richt op het terugdringen van knelpunten door het verruimen van de mogelijkheden voor derden-uitbreiding, is vrijwel afgerond. Er zijn nu 19 derden-uitbreidingen gerealiseerd; circa 20 gevallen zijn nog in behandeling. Er volgt nog een evaluatie voor het bepalen van de toekomstige rol van TRUSTEE.

In 2006 is verder gewerkt aan het verbeteren van de werkwijze en aansturing van het CTB. In dit kader kwam een nieuwe versie gereed van het Handboek Toelating Bestrijdingsmiddelen en zijn resultaten van het kwaliteitszorgproject Kristal in praktijk gebracht.

Er is een rapport uitgekomen over de mogelijkheden om geïntegreerde gewasbescherming te stimuleren via gebruiksvorschriften die in het kader van de toelating van een gewasbeschermingsmiddel kunnen worden opgelegd. Er is gestart met een nadere selectie en uitwerking van de opties.

Subdoelstelling “handhaving, monitoring en verantwoording”

De AID is gestart met een aantal elementen uit het concept “programmatisch handhaven” zoals het werken met doelgroepen en risicoanalyses en het zorgen voor afstemming met andere handhavers.

Daarnaast werkt de AID, samen met andere ministeries, het Openbaar Ministerie en de Unie van Waterschappen, aan een meerjarig handhavingprogramma voor de nieuwe Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden. In dit kader worden binnenkort onderzoeken naar de nalevings situatie uitgevoerd.

De Unie van Waterschappen heeft V&W, VROM en LNV verzocht de driftbeperkende maatregelen in het Lozingenbesluit en het Toelatingsbeleid robuuster te maken, zodat deze beter handhaafbaar worden en meer effect sorteren. Dit item is op de convenantagenda geplaatst.

Er is gestart met pilotprojecten voor Toezicht op Controle bij de certificaten Primabol Basis, Primabol Plus en MPS GAP. Goede projectresultaten kunnen het gebruik van deze en andere certificaten bevorderen.

In 2006 is in algemene zin een kader vastgesteld voor het systematisch monitoren van de oppervlaktewaterkwaliteit door de waterschappen. Zij beschikken nu over een Richtlijn Monitoring en over Monitoringsplannen. Er volgt nog Leidraad die specifiek is gericht op het monitoren van gewasbeschermingsmiddelen.

Op aangeven van Agrodīs is in de nieuwe Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden een AVV-artikel opgenomen voor het transparant en zoveel mogelijk gesloten kunnen maken van

de gewasbeschermingsketen (AVV = Algemeen Verbindend Verklaren).

Met de Tussentijdse Evaluatie door het Milieu en Natuur Planbureau is grotendeels voorzien in de convenantafspraken om in 2006 door een onafhankelijke organisatie te laten vaststellen in welke mate de convenantdoelen zijn bereikt. Begin 2007 zal op basis van deze evaluatie worden vastgesteld of een bijstelling van de convenant aanpak nodig is.

Met deze notitie is beoogd voor 2006 te voldoen aan de afspraak tot het jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Afsprakenkader.

Subdoelstelling “stimuleren en communiceren”

Alle convenantpartijen hebben zich wederom actief ingezet voor het realiseren van het Afsprakenkader, voor het bewust maken van de schakels in de ketens van hun medeverantwoordelijkheid en voor het vergroten van het draagvlak voor het convenant bij de eigen achterban. Ook was sprake van het publiekelijk uitdragen van de gemaakte afspraken.

De externe communicatie over de bereikte resultaten verliep voornamelijk via de projecten die deel uitmaken van het afsprakenkader (zoals de projecten Schone Bronnen, Telen met Toekomst, RCS-certificering van Agrodix-leden, en Tussentijdse Evaluatie).

Bij het uitwerken van de convenantafspraken is steeds ingezet op een vormgeving die de administratieve lasten zo beperkt mogelijk houdt.

Den Haag,
Maart 2007